

Қазақстан Республикасы банктерінің құжаттамалық аккредитивтермен операциялар жүргізу ережесін бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасы 2000 жылғы 25 сәуірдегі N 178 Қаулысы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2000 жылғы 9 маусымда N 1150 тіркелді. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2014 жылғы 22 қазандағы № 199 қаулысымен

Ескерту. Күші жойылды - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 22.10.2014 № 199 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

Қазақстан Республикасының аумағында қолма-қол жасалмайтын төлемдері жүзеге асыруды реттейтін нормативтік құқықтық базаны жетілдіру мақсатында Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің басқармасы **қаулы етеді** :

1. Қазақстан Республикасы банктерінің құжаттамалық аккредитивтермен операциялар жүргізу ережесі бекітілсін және Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуден өткізілген күннен бастап күшіне енгізілсін .

2. Төлем жүйесі басқармасы (Мұсаев Р.Н.):

1) Заң департаментімен (Шәріпов С.Б.) бірлесіп осы қаулыны және Қазақстан Республикасы банктерінің құжаттамалық аккредитивтермен операциялар жүргізу ережесін Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуден өткізу шараларын қабылдасын;

2) Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуден өткізілген күннен бастап екі апталық мерзімде осы қаулыны және Қазақстан Республикасы банкілерінің құжаттамалық аккредитивтермен операциялар жүргізу ережесін Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің облыстық филиалдарына жіберіп, оларға осы қаулыны және Ережені екінші деңгейдегі банктерге жіберуді міндеттесін.

3. Осы қаулының орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары Е.Т. Жанкелдинге жүктелсін.

Ұ л т т ы қ Б а н к

Төрағасы

Қазақстан

Ұлттық

Республикасының

Банкі

Директорлар

кеңесінің

Қазақстан Республикасы банктерінің құжаттамалық аккредитивтерімен операциялар жүргізу ережесі

Осы Ереже Қазақстан Республикасы Президентінің "Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы", "Ақша төлемі мен аударымы туралы" Қазақстан Республикасының Заңдарына және іскерлік айналым рәсімдеріне сәйкес әзірленді және Қазақстан Республикасы банктерінің құжаттамалық аккредитивтерімен операциялар жасау тәртібін реттейді.

Ескерту. Кіріспеге өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2002 жылғы 18 сәуірдегі N 138 қаулысымен .

1-бөлім. Жалпы ережелер

1. Құжаттамалық аккредитив (бұдан әрі - аккредитив) - банк клиенттің өтініші мен нұсқаулығына сәйкес қабылдаған немесе өз қалауы бойынша белгілі бір бенефициарға төлем жасауы немесе оның бұйрығы бойынша акцепт жасауы және бенефициар ұсынған аударым вексельдеріне төлем жасауы немесе егер аккредитивтің барлық шарттары сақталмаса, белгіленген мерзіміне қарай аккредитивте көзделген құжаттарды саудалау (негоцияция) жөнінде банк міндеттемесі көзделген құжаттамалық есеп айырысу нысаны.

Аккредитив деп сатып алу-сату шартынан немесе басқа да шарттан ерекшеленген, соларға негізделетін мәмілені айтады.

2. Осы Ережеде пайдаланылатын ұғымдар:

Авизо жасаушы банк - бенефициарға эмитент банк өз тарапынан міндеттеме алмай-ақ аккредитивті және/немесе оған өзгерісті беруге уәкілеттік берген банк.

Трассат банк - аударым векселінде төлеуші ретінде көрсетілген банк.

Эмитент банк - аккредитивке бұйрық берушінің өтінішіне сәйкес және оның талаптарына сәйкес аккредитивті орындау жөнінде міндеттеме қабылдаған аккредитив ашатын банк.

Тұрақты аккредитив - банк пен бенефициарды растайтын эмитент банктің келісімінсіз өзгерте алмайтын немесе күшін жоя алмайтын аккредитив.

Бенефициар - заңды және жеке тұлға, ол аккредитивтің пайдасына ашылады.

Орындаушы банк - уәкілетті эмитент банк берген құжаттарды қабылдайтын, тексеретін және оның талаптарына сәйкес аккредитивтерді орындайтын банк.

Коммерциялық есепшот - бенефициардың аккредитивке бұйрық берушінің атына жазылған және тауардың түрлері, олардың сипаттамасы, саны, құны және

жалпы сомасы көрсетілген құжат.

Негоциация - векселдердің төлем мерзім басталғанға дейін олардың есебін жүргізу (сатып алу).

Кері шақырып алу аккредитиві - эмитент банктің бенефициардың алдын-ала хабарлауынсыз өзгерте алатын немесе күшін жоятын аккредитиві.

Растаушы банк - эмитент банктің талаптарына сәйкес оның міндеттемесіне аккредитивтерді орындау жөнінде міндеттеме қабылдайтын банк.

Растаушы аккредитив - эмитент банк болып табылмайтын басқа банктің тарапынан оның орындалуына қосымша кепілдік жөнінде белгісі бар аккредитив.

Өтем жасалған аккредитив - аккредитив ашылған кезде бұйрық беруші эмитент банктің басқаруына аккредитив сомасына тең ақша сомасын (өтемді) осы ақшаны аккредитив бойынша төлеу үшін пайдалануға болатын шарттармен аккредитивтің қолданылу мерзіміне береді. <*>

Аккредитивке бұйрық беруші (бұдан әрі - бұйрық беруші) - қызмет көрсететін банкке (эмитент банкке) аккредитив ашуға өтініш беретін адам.

Рамбурс жасаушы банк - аккредитив бойынша төлем жасағаны үшін орындаушы банкке ақшалай өтем беретін банк.

Рамбурс талаптары - орындаушы банктің рамбурс жасаушы банкке беретін аккредитиві бойынша төлем жасағаны үшін ақшалай өтем беру әдістері туралы нұсқаулық.

Рамбурс нұсқаулығы - эмитент банктің рамбурс жасаушы банкке беретін аккредитиві бойынша төлем жасағаны үшін ақшалай өтем беру әдістері туралы нұсқаулық.

Трансферабель (аударым) аккредитиві - бенефициардың өзінен басқа (екінші бенефициардың) бір немесе бірнеше адамның толық немесе ішінара пайдалану мүмкіндігін көздейтін аккредитив.

Ескерту. 2-тармақ өзгертілді - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2002 жылғы 18 сәуірдегі N 138 қаулысымен.

3. Осы Ережемен реттелмейтін қатынастар банк тәжірибесінде қолданылатын іскерлік айналым рәсімдерімен реттеледі.

3-1. Банк Қазақстан Республикасының заңдарында тікелей көзделген жағдайларда ұсынушыға аккредитив ашады.

Ескерту. 3-1-тармақпен толықтырылды - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2002 жылғы 18 сәуірдегі N 138 қаулысымен.

2-бөлім. Аккредитив ашу және оның талаптарына өзгерістер енгізу тәртібі

4. Банк қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу және қадағалау жөніндегі уәкілетті органның аккредитивті ашуға (ұсынуға) және растауға және олар бойынша міндеттемелерді орындауға лицензиясы бар болса ғана аккредитив ашуға қ ұ қ ы л ы .

Ескерту: 4-тармақ өзгертілді - ҚР Ұлттық Банкі Бақсармасының 2001 жылғы 3 қыркүйектегі N 316 қаулысымен , 2005 жылғы 17 қарашадағы N 147 қаулысымен .

5. Аккредитив ашу үшін бұйрық беруші қызмет көрсететін банкке (эмитент банкке) өтініш береді, онда мыналар болуы тиіс:

- 1) бұйрық берушінің аты-жөні және мекен-жайы;
- 2) бенефициардың атауы және мекен-жайы, банктік деректемелері;
- 3) эмитент банктің атауы;
- 4) аккредитивтің түрі;
- 5) аккредитив сомасы;
- 6) аккредитивтің орындалу талаптары;
- 7) аккредитивтердің орындалуына қайшы келетін құжаттардың тізбесі;
- 8) аккредитивтің орындалу мерзімі, тиеу мерзімі, құжаттар беру мерзімі;
- 9) аккредитив бойынша банк шығыстарының орнын толтыратын тараптардың атауы .

Ұсынушыға аккредитив ашқан кезде бұйрық беруші аккредитив ашу өтінішінде бенефициардың атауын және мекен-жайын, сондай-ақ оның банктік деректемелерін көрсетпегуге қ ұ қ ы л ы . <*>

Ескерту. 5-тармақ толықтырылды - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2002 жылғы 18 сәуірдегі N 138 қаулысымен .

6. Аккредитивтерді ашу жөнінде өтініш екі данада беріледі. Өтініштің бірінші данасы аккредитив ашу үшін банкте қалады, қабылданғаны жөнінде белгі қойылған екінші данасы банк белгілеген мерзімде банкке қайтарылады.

7. Электрондық хабарлар мен бағдарламалы-криптографиялық қорғау жүйесін пайдалану жағдайында алмасу туралы шарттың бар болуы бұйрық берушінің аккредитив ашуға өтінішті қағазбен растамай-ақ тиісті электрондық байланыс арналары мен телекоммуникацияларды пайдалана отырып электрондық әдіспен эмитент банкке беруі тиіс.

8. Банк алынған өтініш негізінде аккредитивті бенефициар банкке беру үшін ресімдейді. Аккредитивте номер, ашылған күні және мекенінен басқа оның ашылуына арналған өтініштің деректемелері де болуы тиіс.

Егер ұсынушыға аккредитив ашқан кезде бенефициардың деректемелері белгісіз болса, эмитент банк аккредитивте және Қазақстан Республикасының заңдарында тікелей көзделген шарттар орындалғанға дейін мұндай аккредитивті ө з і н д е қ а л д ы р а д ы .

Ескерту. 8-тармақ толықтырылды - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2002 жылғы 18 сәуірдегі N 138 қаулысымен .

9. Аккредитивте оның кері шақырып алу аккредитиві немесе тұрақты аккредитив екені анық көрсетілуі тиіс. Аккредитивте мұндай нұсқаулар болмаған жағдайда аккредитив тұрақты деп саналады.

10. Аккредитивте ұсыну, мәулетпен төлем жасау, аударым вексельдерінің акцепті немесе саудалау бойынша орындалу-төлем әдісі көрсетілуі тиіс.

11. Қазақстан республикасының банктерінде ашылған және орындалатын аккредитив сомасы қолданылып жүрген заңдарға сәйкес қазақстан теңгесімен немесе шетел валютасымен көрсетіледі.

12. Бенефициар өзгерістер қабылдау туралы өзгеріс енгізуші банкке хабарламайынша аккредитивтің бенефициар үшін бастапқы қойған шарты өз күшінде қалады. Бенефициар алынған өзгерістерді қабылдау немесе қабылдамау туралы хабарлауы тиіс.

13. Өзгерістер туралы осы және бұрынғы хабарламаға ішінара өзгерістер қабылданбайды.

14. Егер аккредитивті беру, растау, авизолау немесе өзгерту туралы алынған нұсқаулық толық болмаса немесе түсініксіз болса, онда осы нұсқаулықтар жіберілген банк бенефициарға ақпарат түрінде ғана және өз тарапынан еш жауапсыз алдын-ала хабарлама жібере алады. Алдын-ала жіберілген хабарламада бұл авизо жасаушы банк үшін қандай да бір жауапкершіліксіз ақпараттық сипаттағы екені анық көрсетілуі тиіс.

15. Егер аккредитивтің шарттарында эмитент банк орындаушы болып көрсетілмесе, онда мұндай аккредитивте төлем жасауға, мәулетпен төлем жасауға, аударым вексельдерін акцептеуге немесе саудалауға уәкілеттігі бар банк (орындаушы банк) көрсетілуге тиіс.

3-бөлім. Эмитент банктің және растаушы банктің міндеттемелері

16. Егер эмитент банкке немесе орындаушы банкке аккредитивте көзделген құжаттар берілсе және оның барлық талаптары сақталса, онда тұрақты аккредитив эмитент банктің орнықты міндеттемелерін жасайды:

1) егер аккредитивте ұсынушыға төлем жасау көзделсе ұсынушыға төлем ж а с а й д ы ;

2) егер аккредитивте мәулетпен төлем жасау көзделсе аккредитивтің шарттарында белгіленген мерзімде төлем жасауды қамтамасыз етеді;

3) егер аккредитивте эмитент банкпен акцепт көзделсе бенефициардың эмитент банкке беретін аударым вексельдерін акцептейді және оларға төлем

мерзімі басталғанға дейін ақы төлейді;

4) егер аккредитив басқа трассат банкке акцепт көздейтін болса, онда аккредитивте көрсетілген трассат банк мерзімі басталғанға дейін осындай трассат банктің акцепт жасалған, бірақ төленбеген аударым вексельдері бойынша акцепт немесе төлем жасаған жағдайда, бенефициардың эмитент банкке берген аударым вексельдеріне мерзімінде акцепт жасайды және ақы төлейді;

5) егер аккредитивте саудалауды көздейтін болса трассантарға және/немесе бенефициар берген аударым вексельдерінің заңды ұстаушыларына және/немесе аккредитив бойынша ұсынған құжаттарға айналымсыз ақы төлейді.

17. Егер эмитент банк кері қайтарып алу аккредитивін өзгертетін немесе күшін жоятын болса, онда эмитент банк:

1) өзгерту немесе күшін жою жөнінде хабарлама алғанға дейін осы банкте жүргізілген кез келген төлем, акцепт немесе саудалау үшін кері қайтарып алу аккредитиві бойынша ұсыну, акцепт немесе саудалау бойынша төлем жасауға уәкілеттігі бар банкке ақшалай өтем жасауға;

2) егер осы банк өзгерту немесе күшін жою жөнінде хабарлама алғанға дейін сыртқы белгілері аккредитив шарттарына сәйкес келетін құжаттарды қабылдаған болса, онда кері қайтарып алу аккредитиві бойынша мәулетпен төлем жасауға уәкілеттігі бар басқа банкке ақшалай өтем жасауға міндетті.

18. Егер эмитент банк өкілеттігін немесе тұрақты аккредитивті растау үшін басқа банкке (растайтын банк) өтініш беретін болса, оны басқа банк растайды, егер көзделген құжаттар берілсе және аккредитивтің барлық талаптары сақталса мұндай растаулар эмитент банктің міндеттемесін толықтыратын растаушы банктің міндеттемесін білдіреді:

1) егер аккредитивте ұсынушыға төлем жасау көзделсе ұсыну бойынша төлем ж а с а й д ы ;

2) егер аккредитивте мәулетпен төлем жасау көзделсе аккредитивтің шарттарында белгіленген мерзімде ақы төлейді;

3) егер аккредитив растаушы банктің акцептін көздейтін болса бенефициардың растаушы банкке берген аударым вексельдеріне акцепт және мерзімі келгенде төлем жасайды;

4) егер аккредитив басқа трассат банктің акцептін көздейтін болса, онда аккредитивте көрсетілген трассат банк мерзімі басталғанға дейін осындай трассат банктің акцепт жасалған, бірақ төленбеген аударым вексельдері бойынша акцепт немесе төлем жасаған жағдайда, бенефициардың растаушы банкке берген аударым вексельдеріне мерзімі келгенде акцепт жасайды және ақы төлейді;

5) егер аккредитив саудалауды көздейтін болса, онда аккредитивте

көрсетілген трассантарға және/немесе бенефициар берген аударым вексельдерінің заңды ұстаушыларына және/немесе аккредитив бойынша ұсынған құжаттарға айналымсыз ақы төлейді.

19. Егер эмитент банктің аккредитивті растауға уәкілеттік берген банкі осы аккредитивті растаудан бас тартатын болса, онда ол келесі жұмыс күнінен кешіктірмей бұл жөнінде эмитент банкке хабарлауға тиіс.

20. Растаушы банктің міндеттемесі аккредитивтің талаптарына өзгерістер енгізу кезінде осы өзгерістерге авизо жасаған кезден бастап қолданылады.

21. Эмитент банк басқа банкке төлем жасауға өкілеттік берген, сыртқы белгілері бойынша аккредитивтің шарттарына сәйкес келетін құжаттарға қарсы мәулетпен төлем жасау, аударым вексельдерін акцептеуге немесе саудалауға міндеттеме қабылдаған жағдайда, онда эмитент банк пен растаушы банк:

1) төлем жасаған немесе мәулетпен төлем жасауды, аударым вексельдерін акцептеуге немесе саудалауға міндеттеме қабылдаған орындаушы банкке а қ ш а л а й ө т е м б е р у г е ;

2) аккредитивте көрсетілген құжаттарды қабылдауға тиіс.

22. Егер эмитент банк орындаушы банк құқылы болып табылатын өтемді олардың басқа банкке (рамбурс жасаушы банкке) қойған рамбурстық талап етуінің негізінде осы банктің алуы тиіс екендігін белгілейтін болса, онда ол осындай рамбурс жасаушы банкке уақтылы рамбурстық нұсқау беруге тиіс.

23. Егер рамбурс жасаушы банк бірінші талап ету бойынша немесе аккредитивте ескертілген өзге әдіспен немесе банктердің өзара келісімдері бойынша орнын толтыруды жүзеге асырмаса кез келген мүддеге (сыйақыға) нұқсан келтіргені үшін эмитент банк орындаушы банк алдында жауап береді.

Рамбурс жасаушы банктің шығысы эмитент банктің есебінен өтелуі тиіс, бірақ мұндай шығыстарды үшінші тарап төлеген жағдайда эмитент банк аккредитивтің түпнұсқасында және мұндай рамбурсты уәкілеттейтін құжатта белгі жасауы тиіс. Сонымен қатар рамбурс жасаушы банктің шығыстары үшінші тараптың есебінен жасалатын жағдайда аккредитив орындалғаннан кейін төлемші банктің есебінен өтелуі тиіс. Аккредитив орындалмаған жағдайда рамбурс жасаушы банктің шығысын өтеу жөнінде эмитент банк жауап береді.

4-тарау. Ави́зо жасаушы банктің міндеттемелері

24. Аккредитив кез келген басқа банк (авизо жасаушы банк) арқылы бенефициарға берілуі мүмкін. Сонымен бірге авизо жасаушы банк осы аккредитивтің орындалуы бойынша міндеттеме қабылдамайды.

25. Эмитент банк, аккредитивтің өзінде өзгеше көзделмеген болса, аккредитивті немесе оған өзгерісті, оның қағаз жүзіндегі нұсқасын растамай-ақ,

тиісті электрондық байланыс және телекоммуникация арналарын пайдалана отырып авизо жасаушы банкке беруге құқылы.

26. Егер банк аккредитивті авизо жасау үшін авизо жасаушы банктің қызметін пайдаланатын болса, онда аккредитив талаптары осы банк арқылы авизо жасалады.

27. Егер эмитент банк өз уәкілеттігінде немесе аккредитивті растау туралы өтінішінде өзгеше көрсетпеген болса, авизо жасаушы банк бенефициарға аккредитивті өз растауын қоспай-ақ авизо жасауы тиіс.

28. Ави́зо жасаушы банк сыртқы белгілері бойынша аккредитивтің түпнұсқа екендігін тексеруге міндетті.

Егер авизо жасаушы банк аккредитивті авизо жасамауға шешім қабылдаса, онда ол осындай шешімді қабылдағаннан кейінгі келесі жұмыс күнінен кешіктірмей бұл туралы эмитент банкке хабарлауы және оған аккредитивті қайтаруға тиіс.

Егер авизо жасаушы банк аккредитивтің түпнұсқа екендігін анықтай алмаса, ол келесі жұмыс күнінен кешіктірмей бұл туралы эмитент банкке хабарлауы тиіс. Эмитент банктен аккредитивтің түпнұсқа екендігін растаудан алған жағдайда авизо жасаушы банк аккредитивті авизо жасайды және бұл туралы бенефициарға хабарлайды. Эмитент банктен аккредитивтің түпнұсқа екендігін растауды алмаған жағдайда авизо жасаушы банк оған аккредитивті қайтарады.

29. Егер эмитент банк телекоммуникациялық хабарлама жасау арқылы авизо жасаушы банкке аккредитивті авизо жасау немесе оған өзгеріс енгізуге басшылық жасайтын болса, мұндай хабарлама жедел аккредитивтік құжат немесе жұмыс барысында өзгерту болып есептеледі де мұндай жағдайда пошталық растау талап етілмейді. Пошталық растау жіберілген жағдайда ол ескерілмеуі тиіс, және авизо жасаушы банк осындай пошталық растауды тексеру және оның талаптарын жедел аккредитив құжаттарының талаптарымен салыстыру немесе телекоммуникациялық әдіспен алынған жұмыс барысындағы өзгеріс бойынша қандай болса да міндеттеме алмайды.

30. Егер телекоммуникациялық хабарламада "нақтылаулар бар" деген сөздер (немесе осындай мәні бар сөздер) айтылған болса немесе пошталық растау аккредитивтік жұмыс құжаты болады деп көрсетілген болса, онда телекоммуникациялық хабарлама аккредитивтік жұмыс құжаты немесе жұмыс барысындағы өзгерту болып есептелмейді. Мұндай жағдайда эмитент-банк үш жұмыс күнінен кешіктірмей аккредитивтік жұмыс құжатын немесе жұмыс барысындағы өзгертуді авизо жасаушы банкке жіберуі тиіс.

Тұрақты аккредитивті ашу немесе өзгерту туралы алдын ала хабарламаны (алдын ала авизо жасау), егер жұмыс барысындағы аккредитивтік құжатты немесе оған өзгерту беруге даяр болса, эмитент банк береді. Егер эмитент банктің алдын

ала хабарламасында өзгеше көзделмесе, онда эмитент банк мұндай алдын ала хабарлама жасай отырып, алдын ала хабарламаға қайшы келмейтін талаптарына сәйкес аккредитивті ұсынуға немесе өзгертуге байланысты жауап беретін болады.

5-тарау. Банктердің құжаттарды тексеру тәртібі

31. Эмитент банк, растаушы банк немесе орындаушы банк тауарға ілеспе құжаттарды алған кезде құжаттарды алған күннен кейінгі күннен бастап 7 жұмыс күннен аспайтын мерзімде олардың жиынтықтығын (тізбеге сәйкестігін), сондай-ақ сыртқы белгілері бойынша аккредитив талаптарына сәйкестігіне, яғни құжаттардың деректемелерінің (контракт нөмірі, тиесілі жібелген күні, тауардың межелі баратын жері, тауар тиелген жер, тауарды жеткізу талаптары және басқалары) аккредитивтің тиісті талаптарына сәйкес болуын тексеруге тиіс.

32. Сыртқы белгілері бойынша бір-біріне қарама-қайшы болып көрінетін құжаттарды банкілер сыртқы белгілері бойынша аккредитив талаптарына сәйкес келмейді деп қарауға тиіс.

Егер құжаттар сыртқы белгілері бойынша аккредитив талаптарына сәйкес келмесе, онда банктер мұндай құжаттарды қабылдаудан бас тартуға құқылы.

Аккредитивте көрсетілмеген құжаттарды банк тексеруге тиіс емес.

33. Егер эмитент банк құжаттардың сыртқы белгілері бойынша аккредитив талаптарына сәйкес келмейтіндігін айқындаса, онда ол өз ұйғаруы бойынша осы Ереженің 31-тармағында көрсетілген мерзімде аккредитивтің бұйрық берушісімен айырмашылықты жою жөнінде байланыс жасай алады.

34. Эмитент банк құжаттарды қабылдаудан бас тартқан жағдайда растаушы банк, егер мұндай болса, немесе орындаушы банк телекоммуникациялық хабарлама беру арқылы, немесе бұл мүмкін болмаған жағдайда басқа жолдармен, бірақ құжаттарды алғаннан кейін 7 жұмыс күнінен кешіктірмей құжаттама алынып отырған банкке не, егер құжат содан алынған болса - бенефициарға хабарлауы тиіс.

Мұндай хабарламада банктің құжаттарды қабылдаудан бас тартуына себеп болған айырмашылықтар және оның құжаттарды өзінде қалдыратындығы немесе сол құжаттарды ұсынған тұлғаға қайтаратындығы көрсетілуі тиіс.

35. Егер аккредитивте өзгеше көзделмесе, банк түпнұсқа ретінде:

1) автоматтандырылған немесе компьютер жүйесімен қайта жазу әдісімен (баспа материалдарын механикалық түрде көбейту);

2) көшіргіш қағаз арқылы даярланған құжаттарды қабылдай алады, мұндай жағдайда құжаттың түпнұсқа болып табылатындығы туралы белгі жасалады.

36. Егер аккредитивте өзгеше ескертілмесе, "түпнұсқа" деген сөзбен белгі қойылмаған құжатты банктер көшірме ретінде қабылдауға тиіс.

37. Аккредитив талаптарында бірнеше көшірме ұсыну талап етілетін жағдайларда, аккредитив бойынша өзгеше көзделгеннен басқа жағдайларда банкке бір түпнұсқа және қалған даналары көшірме түрінде ұсынылады.

38. Егер аккредитивте өзгеше ескертілмесе, растауға, бекітуге, ресмилендіруге, бұрыштама қоюға немесе құжаттарға қойылатын осындай талаптарға қатысты талап етулер тиісті қол қою, мөртабан, мөр немесе осы құжаттардағы жапсырма түрінде орындалуы тиіс.

39. Аккредитив талаптарында көлік құжаттарынан сақтандыру құжаттарынан және коммерциялық жапсырма құжаттардан басқа құжаттарды ұсыну талап етілген жағдайда аккредитивте мұндай құжаттарды кімнің беретіндігі және онда қандай мәліметтердің болуы тиіс екендігі көрсетілуі қажет. Егер аккредитивте бұлар көрсетілмесе, банк құжаттарды олардың мазмұны талап ету бойынша ұсынылған басқа құжаттарға қайшы келмейтін болса, ұсынылған күйінде қабылдай береді.

40. Осы құжаттар аккредитивте және осы ережеде белгіленген мерзім ішінде ұсынылған болса, егер аккредитивте өзгеше ескертілмесе, банктер құжатты аккредитив ұсынылған күннің алдындағы күнмен қабылдай алады.

41. Құжаттар аккредитивте көрсетілген мерзім аяқталған күні немесе осы мерзім аяқталғанға дейін тапсырылуы тиіс.

42. Егер құжаттарды тапсыру мерзімі заң бойынша белгіленген жұмыс күніне сәйкес келсе, онда олар содан кейінгі бірінші жұмыс күнінен кешіктірілмей ұсынылуы керек.

43. Егер эмитент банк аккредитивті "бір айдың ішінде", "алты айдың ішінде" және т.б. пайдаланылуға жатады деп көрсетсе, бірақ осы мерзім бітетін күнді көрсетпесе, онда эмитент банктің аккредитивті ашатын күн болып осы мерзім аяқталатын күннен бастап есептеледі.

Аккредитивте "дейін" "сол күнге" "содан бастап" деген және басқа да кез келген күнді білдіру үшін қолданылатын осындай мәндегі сөздер аккредитивте көрсетілген күнді қоса алатын күн деп түсініледі, "кейін" деген сөзді аталған күннің біткендігі деп түсіну керек.

Айдың "бірінші жартысы", "екінші жартысы" деген ұғымдар тиісінше айдың 1-нен бастап 15-ін қоса алғанда және 16-нан бастап айдың соңғы күнін қоса алғанға дейін дегенді білдіреді.

Айдың "басы", "ортасы" немесе "аяғы" деген ұғымдар тиісінше айдың 1-нен бастап 10-ын қоса алғанға дейінгі, 11-нен бастап 20-сын қоса алғанға дейінгі және 21-нен бастап айдың соңғы күнін қоса алғанға дейін дегенді білдіреді.

44. Егер аккредитив айлақтан айлаққа дейін тасымалдауды растайтын коносамент ұсынуды көздейтін болса, онда банктер, аккредитивте басқаша ескертілмеген жағдайда құжаттардың қалай аталғандығына қарамастан, оларды қ а б ы л д а й а л а д ы :

1) сыртқы белгілеріне қарағанда тасымалдаушының атымен аталса немесе тасымалдаушы (тасымалдаушының атынан немесе тапсырмасы бойынша) немесе кеме капитаны (капитанның атынан немесе тапсырмасы бойынша) қол қойса немесе куәландырса. Тасымалдаушының немесе капитанның кез келген қолы немесе куәландыруы тасымалдаушы немесе капитан ретінде бірдейлендірілген болуы тиіс. Тасымалдаушы немесе капитан үшін құжатқа қол қойған немесе куәландырған адам, сондай-ақ тапсырмасы бойынша іс-әрекет жасайтын тараптардың атауы мен лауазымын (тасымалдаушының немесе капитанның) к ө р с е т у і т и і с ;

2) тауардың аталған кемеге тиелгендігін немесе түсірілгендігін көрсетеді.

Аталған кемеге тиелгені немесе түсірілген коносаменттің баспаханалық бланкі мәтінінің мазмұнында тұжырымдап келтіріледі. Мұндай жағдайда коносаменттің жазылған күні болып жүктің тиелген немесе түсірілген күні е с е п т е л е д і .

Қалған жағдайлардың барлығында аталған кемеге тиеу коносаментке тауардың тиелген күнін көрсете отырып белгі жасаумен куәландырылуы тиіс.

Егер коносаментте "ықтимал кеме" немесе кемеге қатысты осындай атап көрсетілген арнайы белгі болса, онда кемеге тиеу тауарды кемеге тиеу күнімен қатар тауар тиелген кемеңің атауы көрсетілетін коносаментте тиеу белгісімен к у ә л а н д ы р ы л у ы т и і с .

Егер коносаментте тиеу айлағынан бөлек алатын немесе тиеуге қабылдайтын жер көрсетілген болса, онда тиеу белгісінде аккредитивте көзделген тиелетін айлақтың атауы, және тауар тиелген кемеңің атауы жазылған болуы тиіс;

3) аккредитивте көзделген тиеу айлағы мен түсіру айлағын көрсетеді;

4) коносамент жалғыз түпнұсқа болады немесе, егер ол бірнеше дана етіп көшірме жасалса, аккредитив талаптарына сәйкес дана етіп жасалады;

5) сыртқы түрі бойынша барлық тасымалдау талаптары, немесе коносаменттен басқа кез келген құжатқа сілтеме жасалған кезде сондай талаптардың кейбіреулері болады;

6) құжат чартер-партия негізінде және соның талаптарымен ұсынылса, оған с і л т е м е к ө р с е т і л м е й д і ;

7) аккредитивтің басқа талаптарына жауап береді.

Егер қайта тиеуге аккредитив талаптарында тыйым салынбаса банктер барлық мұхиттық тасымал бір коносаментпен расталған жағдайда тауар қайта тиелетіндігі көрсетілген коносаментті қабылдауы мүмкін. Сонымен қатар қайта

тиеу аккредитивте көрсетілген тиеу айлағынан түсіру айлағына теңіз жолымен тасымалдау барысында бір кемеден екінші кемеге түсіру мен тиеуді білдіреді.

Егер аккредитив шарттары бойынша қайта тиеуге тыйым салынса, егер тиісті жүк контейнерлерінде, "Лэш" түріндегі трейлерлерде қайта тиелген болса және барлық мұхит тасымалы бір ғана коносаментпен расталса және/немесе тасымалдаушы тауарды қайта тиеуге құқылы екендігін көрсететін ескертпелер болса, онда банктер қайта тиеу көрсетілген коносаменттер қабылдай алады.

45. Егер аккредитивте бір айлақтан екінші айлаққа тасымалдау жөнінде расталған теңіз көлік құжатын ұсынуы көзделсе, аккредитивте басқаша ескертілмесе, құжат қалай аталса да, банктер оны қабылдай алады, онда:

1) сыртқы белгілеріне қарағанда тасымалдаушының атауы болады және тасымалдаушы (тасымалдаушының атынан немесе оның тапсыруы бойынша іс-қимыл жасайтын адам) немесе кеменің капитаны (капитанның атынан немесе оның тапсыруы бойынша іс-қимыл жасайтын адам) қол қояды немесе куәландырады. Кез келген қол қою немесе тасымалдаушының немесе капитанның куәландыруы тасымалдаушының немесе капитанның қол қоюымен бірдей болуы керек. Тасымалдаушының немесе капитанның тапсыруы бойынша қол қоятын немесе құжат куәландыратын адам өзі іс-қимыл жасаушы тараптың (тасымалдаушының немесе капитанның) атынан оның атауын және лауазымын к ө р с е т у г е т и і с ;

2) тауардың аталған кеменің бортына тиелгенін немесе одан түсірілгенін көрсетеді. Аталған кеменің бортына тиелгені немесе одан түсірілгені туралы теңіз көлігінің құжатында баспа мәтінімен куәландырылуы мүмкін. Мұндай жағдайда теңіз көлігі құжатының берілген күні кеме бортына тиеу немесе одан түсіру күні деп саналатын болады. Басқа жағдайда аталған кеменің бортына тиеу теңіз көлігінің құжатына тауардың кеме бортына тиелген күнін көрсете отырып жазба жасау арқылы куәландырылуға тиіс және мұндай жағдайда коносаментке жазба жасалған күн жүк түсірілген деп есептелінеді.

Егер коносаментте "болуы ықтимал кеме" деген жазба немесе кемеге қатысты осыған ұқсас анықтама болса, онда кемеге жүк тиелгені туралы теңіз көлігі құжатына жасалған жазба арқылы куәландырылуы тиіс, мұнда тауардың кемеге тиелген күнінен басқа, тауар тиелген кеменің атауы болуға тиіс.

Егер теңіз көлігінің құжатында жүктің айлақта тиелгенінен басқа, тауарды алу немесе қадағалауға қабылдау жазылатын орын көрсетілсе, онда осы құжаттағы жазбада сонымен бірге аккредитивте көрсетілген тауар түсірілген айлақтың атауы және тауар тиелген кеменің атауы болуға тиіс.

3) коносаментте айлақтан тиеуден басқа, қадағалауға қабылдау орны және/немесе түсіру айлағынан басқа, белгіленген орын жөнінде жазба бар екеніне қарамастан сондай-ақ аккредитивте ескертілген тиеу және/немесе түсіру

4) тауардың аталған кеменің бортына тиелгенін немесе одан түсірілгенін көрсетеді. Аталған кеменің бортына тиелгені немесе одан түсірілгені туралы

теңіз көлігінің құжатында баспа мәтінімен куәландырылуы мүмкін. Мұндай жағдайда коносамент (көшірме) берілген күні кеменің бортына тиеу немесе одан түсіру күні деп саналатын болады. Басқа жағдайда аталған кеменің бортына тиеу теңіз көлігінің құжатына тауардың кеме бортына тиелген күнін көрсете отырып жазба жасау арқылы куәландырылуға тиіс; мұндай жағдайда коносаментке жазба жасалған күн жүк түсірілген күн деп есептеледі;

5) аккредитивте көзделген жүк тиелген айлақ және жүк түсірілген айлақ көрсетіледі;

6) коносамент бір ғана түпнұсқадан тұрады немесе егер ол бірнеше дана етіп шығарылса, онда оның саны аккредитив шарттарына сәйкес болуға тиіс;

7) аккредитивтің басқа да шарттарына сай келеді.

47. Егер тіпті аккредитивте чартерлік коносаментке байланысты ұсынысы болса да, банктер чартер-партиялармен контракт жасауды қарастыруға міндетті емес.

48. Егер аккредитивте кем дегенде әр түрлі екі көлік түрін (аралас тасымал) растайтын көлік құжатын ұсыну көзделген болса, егер аккредитивте басқаша көзделмесе, құжат қалай аталса да, банктер оны қабылдай алады, онда:

1) сыртқы белгілеріне қарағанда аралас тасымал бойынша тасымалдаушының немесе экспедитордың атауы болады және аралас тасымал бойынша тасымалдаушы немесе оператор (аралас тасымал бойынша оның атынан іс-қимыл жасайтын тасымалдаушы немесе экспедитор) немесе кеменің капитаны (капитанның атынан іс-қимыл жасайтын адам) қол қояды немесе куәландырады. Кез келген қол қою немесе аралас тасымал бойынша тасымалдаушының, экспедитордың немесе капитанның қол қоюы немесе куәландыруы бірдей болуы керек. Мұндай жағдайда аралас тасымал бойынша тасымалдаушы үшін, экспедитор үшін немесе капитан үшін қол қойған немесе құжатты куәландырған адам өзі іс-қимыл жасаушы тараптың атынан оның атауын және лауазымын көрсетуге тиіс;

2) тауардың жіберілгені, тасымалдауға қабылданғаны немесе кеме бортына тиелгені көрсетіледі. Жүк жіберуді, тасымалдауға қабылдауды немесе кемеге тиеуді аралас тасымал құжатына қойылатын қолмен куәландыруға болмайды және мұндайда құжат беру күні жіберу, тасымалдауға қабылдау немесе кемеге тиеу күні және түсіру күні болып есептеледі. Егер құжатта жүкті жіберу, тасымалдауға қабылдау немесе тиеу күні мөртабанмен немесе басқаша түрде белгіленсе, мұндай күн жүк түсіру күні деп есептеледі;

3) егер ондай орын айлақтан, әуежайдан немесе тиеу және/немесе түсіру орыннан ерекше болса, сондай-ақ кемеге және/немесе тиеу айлағына және/немесе түсіру айлағына қатысты құжатта "болжамды" немесе сол сияқты сөздер болса, аккредитивте көзделген тасымалдауға қабылдау орны және соңғы межелі

ж е р і к ө р с е т і л е д і ;

4) аралас тасымал туралы құжат бір ғана түпнұсқадан тұрады немесе егер бір түпнұсқадан көп болса, онда аккредитив шарттарына сай болады;

5) сырттай қарағанда аралас тасымалдан гөрі басқа құжатқа сілтеме жасалған тасымалдаудың барлық немесе кейбір шарттары болады;

6) оның чартер-партия шарттарымен қойылғаны туралы нұсқамасы болмайды ;

7) аккредитивтің басқа да талаптары мен шарттарына сай келеді.

49. Банктер, тіпті аккредитив шарттары бойынша қайта тиеуге тыйым салынса да, барлық жүк тасымалы бір ғана аралас көлік құжатымен расталған жағдайда тауарды қайта тиеуге болатыны немесе қайта тиелетіні көрсетілген аралас көлік құжатын қабылдауға құқылы.

50. Аккредитивте әуе тасымалына көлік құжатын (авиа құжат) ұсыну көзделген жағдайда, егер аккредитивте басқаша көрсетілмеген болса, құжат қалай аталса да, банктер оны қабылдай алады, онда:

1) сыртқы белгілеріне қарағанда тасымалдаушының атауы көрсетіледі және тасымалдаушының атынан іс-қимыл жасайтын адам қол қояды немесе куәландырады. Тасымалдаушының атынан құжатқа қол қойған немесе куәландырған іс-қимыл жасаушы адам тасымалдаушының аты-жөнін және лауазымын көрсетуге тиіс;

2) тауардың тасымалдауға қабылданғанын көрсетеді;

3) түсірілген күнін көрсетеді.

Егер аккредитивте тауар түсірудің нақты күні көзделсе, онда мұндай күн құжатта арнайы жазбамен белгіленуге тиіс. Мұндайда рейске және күнге қатысты ақпаратта жүк түсіру күнін арнайы жазу қарастырылмауға тиіс.

4) аккредитивте көзделген жөнелту әуежайы мен межелі жері көрсетіледі;

5) сыртқы белгілеріне қарағанда жөнелтуші берген түпнұсқа болып табылады ;

6) авиа құжатынан гөрі қандайда бір басқа құжатқа сілтеме жасаған кезде сыртқы түрі бойынша тасымалдаудың барлық шарттары немесе осындай шарттардың кейбіреуі болады;

7) аккредитивтің басқа да талаптары мен шарттарына сай келеді.

Егер тіпті аккредитив шарттарында қайта тиеуге тыйым салынған болса, банктер авиа құжаттарды қабылдай алады, онда барлық тасымалданатын жүк бір авиа құжатпен расталған жағдайда қайта тиеледі немесе қайта тиеуге болады деп көрсетіледі. Мұндайда қайта тиеу деп аккредитивте көрсетілген әуежайдан басқа әуежайға тасымалдау кезінде бір ұшақтан екіншісіне қайта тиеуді немесе қайта түсіруді айтады.

51. Аккредитивте көлік құжаттарын автомобиль, теміржол немесе өзен арқылы тасымалдауға ұсыну көзделген жағдайда, егер аккредитивте басқаша айтылмаса, құжат қалай аталса да банктер оны қабылдай алады, онда:

1) сыртқы белгілеріне қарағанда тасымалдаушының атауы көрсетіледі және тасымалдаушының (тасымалдаушының атынан немесе тапсырмасы бойынша іс-қимыл жасайтын адамның) қойған қолы немесе куәландырғаны және/немесе тасымалдаушының (тасымалдаушының атынан іс-қимыл жасайтын адамның) қабылдағаны туралы штемпель немесе басқа белгі болады. Тасымалдаушының қабылдап алғанын куәландырған кез келген қол қою немесе штемпель тасымалдаушының құжат сыртындағы қолымен және штемпелмен бірдей болуы керек. Тасымалдаушының атынан құжатқа қол қойған немесе куәландырған адам өзі іс-қимыл жасаушы тасымалдаушының атынан оның атауын және лауазымын көрсетуге тиіс;

2) тауардың тиеуге, жөнелтуге және тасымалдауға қабылданғанын көрсетеді немесе осыған ұқсас басқа да жазу болады. Сонымен қатар егер құжатқа тиеу күні деп есептелген күнге штемпель белгісі қойылмаған жағдайда ғана, құжат берілген күн тиеу күні деп саналатын болады;

3) аккредитивте көзделген тиеу орны мен межелі жері көрсетіледі;

4) аккредитивтің басқа да талаптарына сай келеді.

Көлік құжаты ондағы "түпнұсқа" деген жазудың бар-жоғына қарамастан түпнұсқа болып саналады.

Тіпті егер аккредитив шарттары бойынша қайта тиеуге тыйым салынса, банктер барлық қайта тиеу бір ғана көлік құжатымен ресімделіп, көліктің бір түрімен тасымалданған жағдайда қайта тиелінетін немесе қайта тиеуге болатындығын көрсететін автомобиль, теміржол және өзен көлігі құжаттарын қабылдай алады. Мұндай жағдайда қайта тиеу деп аккредитивте көрсетілген тиеу орнынан межелі жерге тасымалдаған кезде көліктің бір түрінен екіншісіне қайта тиеуді және түсіруді айтады.

52. Егер аккредитивте пошта түбіртегін немесе поштамен жіберілгені туралы сертификатты ұсыну көзделсе, банктер мұндай пошта түбіртегін немесе поштамен жіберу туралы сертификатты қабылдай алады, онда:

1) сыртқы белгісіне қарағанда штемпель болады немесе аккредитив шарттары бойынша тауар тиелуге тиісті орында басқаша түрде куәландырылады немесе күні қойылады. Мұндай күн тиеу немесе жөнелту күні болып есептеледі;

2) аккредитивтің басқа да талаптарына сай келеді.

53. Егер аккредитивте тауарды жеткізу үшін қабылдау/алу расталған, курьер немесе жедел жеткізу қызметі берген құжат ұсыну көзделсе, аккредитивте басқаша көзделмесе, құжат қалай аталса да банктер оны қабылдай алады, онда:

1) сыртқы белгісіне қарағанда курьер қызметінің атауы, штемпель болады,

егер аккредитивте курьер қызметі беретін құжатты ұсыну көзделген жағдайда ғана осы курьер қызметі қол қояды және куәландырады;

2) қабылданған немесе алынған күні көрсетіледі. Мұндай күн тиеу немесе жөнелту күні болып есептеледі;

3) аккредитивтің басқа да талаптарына сай келеді.

54. Егер аккредитив шарттары бойынша басқаша рұқсат берілмесе, банктер тасымалдауды ұйымдастырушы - экспедитор ғана берген көлік құжатын қабылдай алады, онда өзінің сыртқы белгілері бойынша тасымалдаушы ретіндегі экспедитордың немесе аралас тасымал бойынша экспедитордың атауы және қойған қолы немесе басқа да куәландырулар болады.

55. Тауар және/немесе буманың кемістігі жөнінде тікелей көрсетілген ескертпелер немесе белгілер болмайтын құжат тасымалға арналған көлік құжаты болып табылады. Егер тек аккредитивте қандай ескертпелер немесе белгілер жасауға рұқсат берілгені көрсетілмесе, банктердің мұндай ескертпелер немесе белгілер бар көлік құжатын қабылдамауына болады. Егер "тасымалға арналған" деген белгісі бар көлік құжаты осы Ереженің осы тармағының және 44, 45, 46, 48, 50, 51, 54-тармақтардың талаптарына сәйкес келсе, банктер мұндай құжатты аккредитив талаптарына сай ұсынылған деп есептей алады.

56. Егер аккредитивте басқаша ескертілмесе немесе берілген басқа құжаттарға қайшы келмесе, банктер кіре үшін (көлік шығындарына) алдағы уақытта төлеу керек екендігін куәландыратын көлік құжаттарын қабылдай алады.

Егер аккредитивте көлік құжатына кіре төлемі жайында көрсетілуі тиіс екендігі көзделген болса, онда банктер кіре төлемінің жасалғаны немесе алдын ала жасалғаны белгіленген көлік құжатын қабылдай алады. Егер аккредитив шарттарында курьерлік шығындарға төлем немесе алдын ала төлем жасау талап етілсе, онда банктер курьерлік шығындар жүк алушыдан басқа, кез келген тараптың төлейтін куәландыратын, курьер немесе жедел жеткізу қызметі берген көлік құжаттарын қабылдай алады.

Егер көлік құжаттарында "алдын ала төленеді" деген сөздер немесе осы мағынаны білдіретін басқа да сөздер болса, олар кіренің төленгеніне дәлел бола алмайды. Егер аккредитив шарттарында мұндай ескертпелерге әдейі тыйым салынбаса, банктер тиеу, түсіру және осыған ұқсас операцияларға жұмсалатын шығыстарға байланысты кіреге қосымша шығыстар туралы белгісі бар көлік құжаттарын қабылдай алады.

57. Егер аккредитивте басқаша ескертілмесе, банктер сақтандыру құжатын қабылдай алады, мұндай сақтандыруда франшиза - сақтандыру шарттарына сәйкес сақтандырушының өтем жасауына жатпайтын сақтанушы шығынының белгілі бір бөлігі - көзделген нұсқама болады.

58. Егер сақтандыру құжатында ол бір түпнұсқадан артық берілген деп көрсетілсе, егер аккредитивте басқаша ескертілмесе, онда банкке барлық түпнұсқалары ұсынылуға тиіс.

Егер аккредитивте арнайы рұқсат берілмеген болса, банктер мәміле жасалған кезде сақтанушыны көрсете отырып сақтандыру шартын жасалғанын растайтын делдалдар берген анықтамаларды қабылдамауға тиіс.

Егер аккредитивте басқаша ескертілмесе және сақтандыру құжатында сақтандыру тауарды кемеге тиеу (жөнелту) күнінен немесе тасымалға қабылдау күнінен кешіктірмей енгізіледі деп көрсетілмесе, онда банктер тауарды кемеге тиеу (жөнелту) күнінен немесе тасымалға қабылдау күнінен кешіктірмей күні қойылған ұсынылған сақтандыру құжаттарын қабылдаудан бас тартуы мүмкін.

Егер аккредитивте басқаша көзделмесе, сақтандыру құжаты аккредитив қай валютамен жасалса, сол валютамен көрсетілуі тиіс.

59. Егер аккредитивте басқаша анықталмаса, осы Ереженің 6-тарауында көзделген жағдайларды ескермегенде, бенифициар коммерциялық есепшоттарды аккредитив бұйрығын берушінің атына жазып беруге тиіс және қол қойылмауы да мүмкін.

Егер аккредитивте басқаша ескертілмесе, банктер аккредитивте көзделген сомадан асатын сомаға жазылған коммерциялық есепшоттарды қабылдаудан бас тартуы мүмкін. Егер аккредитив бойынша төлем жасауға, мәулетпен төлем жасау жөніндегі міндеттемелерді қабылдауға, аударым вексельдерін акцепттеуге немесе саудалауға уәкілетті банк осындай есепшоттарды қабылдаса, егер осы банк аккредитивте көзделген сомадан асатын сомаға төлем жасамаса, мәулетпен төлем жасауға міндеттемелер қабылдамаса, аударым вексельдерін акцепттемесе немесе саудаламаса, онда оның шешімі аккредитив бойынша төлемге қатысушылардың бәріне міндетті болады.

Коммерциялық есепшоттардағы тауарлардың сипаттамасы аккредитивтегі сипаттамаға сәйкес келуге тиіс. Барлық басқа құжаттардағы тауарлардың сипаттамасы аккредитивтегі тауарлар сипаттамасына қайшы келмейтіндей жалпылама көрсетілген болуы мүмкін.

60. Егер аккредитивте көлікпен тасыған кезде тауардың салмағын куәландыру талап етілмесе, егер аккредитивте салмағы жеке құжатта куәландырылуы тиіс екендігі көрсетілмесе ғана банктер тасымалдаушының (тасымалдаушының атынан іс-әрекет жасаушы адамның) штемпелі қойылған көлік құжатымен немесе көлік құжатындағы тауардың салмағы туралы оның өтінішімен бірге қабылдай алады.

61. Егер аккредитивте басқаша көзделмесе, аккредитивті ішінара пайдалануға және/немесе ішінара тиеуге рұқсат етіледі.

Сыртқы белгілері бойынша тасымалдау көліктің бір түрімен бір рейс арқылы

жүзеге асырылғанын растайтын көлік құжаттары тауар бұрынғы межелі жерге жіберілсе, тіпті көлік құжаттарында әр түрлі жөнелту күні және/немесе әртүрлі түсіру айлағы, қабылдау немесе жөнелту орны көрсетілсе де, ішінара түсіру ретінде есептелмейтінін растайды.

62. Егер аккредитивте белгіленген мерзімде бөліп-бөліп орындау және/немесе тиеу көзделсе және бұл талаптар мерзімінде орындалмаса, аккредитивте басқаша көзделмеген жағдайда, аккредитивтің осы бөлігі де, барлық келесі бөліктері де орындалмайды.

63. Барлық аккредитивтерде ақы төлеу, акцепт және саудалау үшін құжаттарды беру мерзімінің өту күні және орны көрсетілуі тиіс. Төлем, акцепт және саудалау мерзімінің өту күні құжаттарды беру мерзімінің өту күні болып табылады. Құжаттар мерзім өтетін күні немесе осы мерзім өткенге дейін берілуге тиіс.

6-тарау. Аккредитивті аудару

64. Егер эмитент банк аккредитивте "аударылатын" ("трансферабельді") деп тікелей белгіленсе ғана, аккредитив аударылуы мүмкін. Мұндағы "бөлінетін", "бөлшектенетін", "құқығы берілетін" және "қайта берілетін" сияқты терминдер назарға алынуы тиіс емес.

65. Аккредитивті аударуға уәкілетті банк (аударатын банк) мұндай аударуды ол өз келісімін тікелей білдірген шектерден және тәртіптен өзге түрде орындауға міндетті емес.

66. Аккредитивті аударғанға дейін бірінші бенефициар аударушы банктің екінші бенефициар(лар) үшін түзетуді авизо жасауға беруден бас тарту құқығын ол өзінде қалдыруы не қалдырмауы туралы аударушы банкке кері қайтарылмайтын нұсқаулар беруге тиіс. Егер аударушы банк осындай талаптармен аккредитивті аударуға келіссе, ол аудару кезінде екінші бенефициар (лар)ға түзетулерге қатысты бірінші бенефициардың нұсқаулары туралы хабарлауға тиіс.

67. Егер аккредитив бірден, астам бенефициардың түзетулерден бас тартуы өздеріне қатысты аккредитив өзгертілетін басқа бенефициарлардың мұндайларды қабылдауын заңдылық күшінен айырмайды. Түзетулерді қабылдамаған екінші бенефициарлар үшін аккредитив өзгеріссіз қалады.

68. Аударушы банктің аккредитивті аударумен байланысты шығыстарын, егер эмитент банк өзгеше айтпаса, Бірінші бенефициар төлейді. Осындай шығыстар төленгенге дейін Аударушы банктің аккредитивті аудару бойынша ешқандай міндеттемелер алмайды.

69. Егер аккредитивте басқаша айтылмаса, трансферабельді аккредитив бір-ақ рет аударылуы мүмкін. Аккредитивті келесі үшінші бенефициарға аударуға б о л м а й д ы .

Трансферабельді аккредитивтің бөліктері (жиынтығында аккредитив сомасынан аспайтын) аккредитив бойынша бөліп тиеп жіберуге тыйым салынбаған және барлық мұндай аударымдардың жалпы сомасы тек бір аккредитив аударудың ғана құрамдасы ретінде қаралуы тиіс болған жағдайда жеке аударылуы мүмкін.

70. Аккредитив азайтылуы немесе қысқартылуы тиісінше мүмкін болатын аккредитивтің сомасын, онда көрсетілген тауар бірлігінің бағаларын, аккредитивтің күшінде болатын мерзімін, құжаттарды беру үшін соңғы күнді және тиеп жіберу кезеңін қоспағанда, тек аккредитив түпнұсқасында көрсетілген талаптармен ғана аударылуы мүмкін. Сақтандыруды өтеуге талап етілетін процент аккредитивтің түпнұсқасында немесе осы Ережеде айтылған өтеу сомасын қамтамасыз ете алатын шамада ұлғайтылуы мүмкін. Бұған қоса, аккредитивтің бұйрық берушісінің атауы бірінші бенефициардың атауымен ауыстырылуы мүмкін, бірақ аккредитивтің түпнұсқасында аккредитивтің бұйрық берушісінің атауы шот фактурадан өзгеше барлық құжаттарда көрсетілуі арнайы талап етілсе, ондай талап орындалуы тиіс.

71. Бірінші бенефициар өзінің шот-фактурасымен (немесе аккредитивтің бұйрық берушісіне талап қойған аударым вексельдерді ұсыну аккредитивте көзделсе аударым вексельдерімен) аккредитивте көзделген алғашқы сомадан аспайтын және егер олар аккредитивте ескерілсе тауар бірлігінің алғашқы бағалары бойынша сомаларға екінші бенефициардың есепшоттарын (аударым вексельдерін) ауыстыруға құқылы. Есепшоттарды (аударым вексельдерді) осындай ауыстырудан кейін бірінші бенефициар өз есепшоттарының және екінші бенефициардың есепшоттары сомасының болуы мүмкін айырмасын аккредитивтен алуға болады.

Егер аккредитив аударылса, және бірінші бенефициар өз есепшоттарын (аударым вексельдерін) екінші бенефициардың есепшоттарының (аударым вексельдерінің) орнына ұсынуы тиіс болып, оны бірінші талап ету бойынша орындамаса, аударушы банк аударым аккредитив бойынша алынған құжаттарды, екінші бенефициардың есепшоттарын (аударым вексельдерін) қоса, бірінші бенефициардың алдында келешекте жауапкершіліксіз эмитент банкке жіберуге құқылы.

72. Екінші бенефициардың пайдасына төлем және саудалау аккредитив аударылған орында жүргізуін бірінші бенефициардың талап етуге, егер тек төлем және саудалау аккредитивте көрсетілген орыннан басқа жерде жүргізілуі мүмкін еместігі аккредитивтің түпнұсқасында арнайы ескерілмегенде ғана құқығы бар.

7-тарау. Аккредитивтің орындалуы

73. Алынған көлік және сақтандыру құжаттары аккредитивтің талаптарына немесе оған өзгерістерге сәйкес болса, эмитент банк не орындаушы банк бенефициардың пайдасына төлем жасайды, оның вексельдерін аккредитив талаптарына байланысты акцептейді немесе саудалайды.

74. Аккредитивтерді орындау мақсатындағы төлемдер тек ақша аудару тәртібімен жүргізіледі.

75. Бенефициардың пайдасына төлем жасағанда эмитент банк (орындаушы-банк) аккредитив сомасына Қазақстан Республикасының заңдар актілерінде және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актілерінде белгіленген тәртіппен және талаптарды сақтаумен орындалатын төлем тапсырмасын аккредитив сомасына ресімдейді.

76. Шетел валютасымен көрсетілген аккредитивтерді орындау үшін төлемдер Қазақстан Республикасының валюта заңдарында белгіленген тәртіппен жүргізіледі.

77. Бенефициардың аударым вексельдеріне аккредитив талаптарына байланысты акцепт жасауы немесе саудалауы екінші деңгейдегі банктердің аударым вексельдерімен операциялар жүргізу ережелерін және тәртібін белгілейтін Қазақстан Республикасының "Қазақстан Республикасындағы вексель айналысы туралы" Заңына және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес жүргізіледі.

77-1. Ұсынушыға арналған аккредитивтің орындалуы Қазақстан Республикасы заңдарының талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

Ескерту. 77-1-тармақпен толықтырылды - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2002 жылғы 18 сәуірдегі N 138 қаулысымен .

8-тарау. Банктердің жауапкершілігі

78. Банктер аккредитивтің талаптарына сәйкес берілетін құжаттардың нысанына, толықтығына, дәлдігіне, түпнұсқалығына, жасандылығына немесе заңдық мағынасына сондай-ақ, құжаттардағы немесе оларға қосымша енгізілген жалпы немесе жеке талаптарға жауап бермейді.

Банктер құжаттарда көрсетілген тауарлардың сипаттамасының, санына, салмағына, сапасына, орауына, жеткізіп беруге, құндылығына немесе нақты санына, сондай-ақ жүк жөнелтушінің, тасымалдаушының, тауарды сақтандырушылардың және басқа адамдардың іс-қимылына, төлем жасау қабілетіне, міндеттемелерді орындауына, коммерциялық беделіне жауап бермейді.

79. Банктер қандай болса да хабарлардың, хаттардың немесе құжаттардың жолда кідіруінің немесе жоғалуының салдарына телекоммуникациялық хабарларды берген кездегі банктердің кінәсынан болмаған кідіріске, сондай-ақ бұрмалауға және басқа қателіктерге жауап бермейді.

Банктер техникалық терминдердің аударылуындағы немесе түсіндірілуіндегі қателерге жауап бермейді және аккредитивтердің терминдерін аудармай-ақ беруге құқылы.

80. Банктер аккредитивтің бұйрық берушісінің нұсқаулықтарын орындау үшін басқа банктің немесе басқа банктердің қызмет көрсетулерін пайдаланғанда, ондай банктің нұсқаулықтарды орындамауына жауап бермейді.

Егер аккредитивте басқаша көрсетілмесе, қандай болса да қызмет көрсетулерді орындау үшін екінші тараптың қызмет көрсетулерін пайдаланатын тарап мұндай нұсқаулықтарды орындаумен байланысты нұсқау алушы тарап шеккен комиссияны, төлемдер мен шығындармен қоса барлық шығасыны көтереді.

9-тарау. Дауларды шешу тәртібі

81. Аккредитивті пайдалану барысында туындайтын барлық даулар шарттармен және Қазақстан Республикасында қолданылып жүрген заңдарымен реттеледі.

82. Тараптар өзара келісімге келе алмаған жағдайда, даулар сот тәртібімен шешіледі.